

si inter hos emotæ fermeque præcipitatæ mentis æstus aliquotfariam cæspitarim, lector, humanæ maxime conscius imbecillitatis faciliorem quæso des veniam.

Inter signandas Gregorii sententias, cum editione Nivellianâ fuissem usus, posteaque comperissem a prioribus dissidere ob mutatas sectiones in libris Job, illam primo, istam secundo expressi numero. In quibus præterea illud tibi venit observandum, ne, si in designato loco, sententiam aliquoties mutilam vel intercisam repperis, me statim de falsitate vel oscitantia appelles. Garnerus enim plerumque non pauca missa fecit consulto, quia vel ad enodandam propositæ dictionis ambiguitatem nihil aut parum conduce- rent. Adde quod plusquam semel mutarit orationis Gregorianæ ordinem, ita ut prima posteriori, poste- riora prius sumpserit. Quæ si aliquoties occurrant, marginale scholium præmonebit.

In notandis capitulorum Biblicorum versiculis secutus sum editionem Lovaniensem anni 1572. Eorum- dem versiculorum non infrequentem præmissionem dabis operario aliud in mente operanti; cætera, si lubet, et illi et mihi. Nihil enim humani profiteor a me alienum. De hujus vero Gregorianæ Anthologiæ, fructu et suavitate dicam post secundam præfationis partem. Antequam illud te pervelim exoratum, ne, instar Polycratis matrem, me patris laborem insigniori exornasse titulo causeris; quod dixerim ejus opus esse cœlestium voluminum studiosis pernecessarium, ac ecclesiasticis. Neque enim meum, sed Sixti Senensis, naris aliqui emunctissimæ est judicium. Bene vale, huncque sacrarum copiarum thesaurum profunde in majorem Dei scientiarum Domini (ut Anna prophetissa I Reg. II canit) gloriam, laudem et honorem.

ELOGIUM DE HUIUS OPERIS PRÆSTANTIA ET UTILITATE.

Ex libro quarto *Bibliothecæ sanctæ Sixti Senensis*.

Garnerus (sic enim v. c.) *cænobii Victorini apud Parisios subprior, vir vitæ sanctimonia, et pia erudi- tione clarus, collegit digessitque decentissimo ordine ex omnibus scriptis D. Gregorii papæ libros sexdecim de allegoricis typis nominum ac rerum omnium in sacris litteris contentarum, quos Enucleamenta Bibliæ in- scripsit. Opus sane dignum, quod a studiosis divinæ Scripturæ obvis excipiatur ulnis. Ejus initium est: Deus aliquando in sacra Scriptura. Claruit sub Ruperto Bavaro Romanorum rege, anno Domini 1400.*

Hactenus Sixtus. Ex cujus testimonio hæc expungere veritatis studium coegit. Primo quod vocet Gar- nerum Parisiensem, cum tamen in prima editione nihil adverterit quod id affirmet, vel conjectandi fiduciam præbeat vel ansam, nisi forsân quod appelletur, subprior S. Victoris Parisiensis. At quam frigida sit hæc conjectura, ex hoc uno, ut cætera perstringam, elicitur, quod D. Bernardus sit patria Clarævallensis, quia cænobium Clarævallense administravit.

Titulum *Enucleamenta Bibliæ*, deposui, reposito eo quem Garneri autographum præferebat.

Claruisse anno 1400 divans scripsit non affirmans, nempe quod cerneret volumen evulgatum anno 1518, et quidem aliena vigilantia. Calculus autem meus ducentis et aliquot excedit annis. Nam in continuo canonicorum nostrorum laterculo incipiente ab anno 1300 deductoque ad nostra tempora nullus hujus nominis et honoris occurrit. Baleus in centuria tertia *Scriptorum Angliæ* recenset Nigellum Wierekerium monachum et præcentorem Cantuariensis Ecclesiæ illustrem anno Christi 1200 delibasse ex Garneri viridi- dario lib. I Florum his incipientem verbis: *Sublimitas supernarum potestatum*. Quod quidem reperies lib. I, cap. 3, in Gregoriano Garneri nostri.

Abсалon noster canonicus (nam Arnoldus Wion sui *Ligni vitæ*, pag. 883, Benedictinis inique commis- cuit, ut alias fusiis, si Dominus voluerit, effundemus), tandemque abbas canonicorum Sprenckeirs hacen- sium in diœcesi Treverensi, Wierekerii cœtaneus, edidit Breviarium ejusdem Garneri serie alphabetica quod exstat ms. in nostra Bibliotheca. Cum igitur quadringentos post annos duo illi scriptores relique- rint posteritati epitomen Garneri, liquet eum sub undecimi sæculi auroram protulisse in solem hancce vigiliam suam.

F. JOANNIS PICARDI PRÆFATIO.

Nescio an sanctorum Patrum quempiam tot scri- ptores transtulerint, breviarint et deflorarint, quot D. Gregorium papam. Translatorum autem princeps fuit Anastasius, patriarcha Antiochenus, qui Gre- gorio adhuc spirante, ejus *Pastorale* Græcis auribus dedit. Quam ob causam lib. x. Registri, epist. 22, modeste conquerens ita scribit ad Joannem Ravennæ hypodiamonum: *Quia dilectissimæ memoriæ Anatho- lius diaconus quærenti ac jubenti Romano imperatori librum Regulæ Pastoralis dedit, ægre suscepi. Quem sanctissimus frater et coepiscopus meus Anastasius Antiochenus in Græcam linguam transtulit. Et sicut mihi scriptum est, ei valde placuit; sed mihi valde displicuit, ut qui meliora habent, in minimis occu- pentur.*

Annus redemptionis humanæ circiter octingen- tesimum septuagesimum Ælfrædus Westsaxonum rex tum probus, tum eruditus idem *Pastorale* in Ang- licam vertit linguam; aliquando (ut ipsemet testa- tur in proloquio, quod videbis in cœlce Vitæ ejusdem ab Assero Syreburnensi episcopo scriptæ) *verbum de verbo exprimens, interdum autem sensum ex sensu, sicuti egomet didiceram a Peigmundo archiepi- scopo meo et Assero antistite meo; nec non a Grim- baldo et Joanne mihi a sacris. A quibus posteaquam librum ita didicissem, ut penitus perciperem quemad-*